

ВІДГУК

офіційного опонента

**кандидата економічних наук, доцента Белякової Оксани Володимирівни
на дисертацію Марова Ігора Володимировича
на тему: «Реалізація транзитного потенціалу
в системі стратегічного розвитку України»,
подану на здобуття наукового ступеню кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством**

Актуальність обраної теми дисертації. За сучасних умов розвитку економічної системи України особливої уваги набуває питання ефективного управління наявним потенціалом. На сьогодні дослідженню окремих складових потенціалу – інноваційній, інвестиційній, ресурсній присвячені численні праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Але транзитному потенціалу, який є невід'ємною, вагомою частиною потенціалу економічної системи України, зі сторони науковців приділяється недостатньо уваги.

В умовах поширення глобалізаційних процесів розгалуження і зміцнення міжнародних транспортно-комунікаційних зв'язків виступають об'єктивними базисом повної інтеграції економіки України в світові економічні процеси, виходу на нові ринки збуту вітчизняної продукції і послуг, зростання обсягів транспортування тощо. Отже, особливого значення набуває дослідження та розробка науково-теоретичних, методичних і організаційно-правових засад реалізації транзитного потенціалу України в системі її стратегічного розвитку в умовах активізації глобалізаційних процесів світової економіки, структурних трансформацій транспортної системи України на основі обґрунтування і впровадження нових перспективних схем перевезень.

Тому тема дисертації Марова І.В. «Реалізація транзитного потенціалу в системі стратегічного розвитку України» є актуальною та своєчасною.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. У центрі уваги дисертанта знаходяться проблеми узагальнення

теоретичних положень, розробка концептуальних основ, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо ефективного управління транзитним потенціалом як складової національної економіки, який визначає рівень розвитку країни, її місце в світовій економіці, стан національної безпеки. У сучасній світовій економіці частка транспорту складає в середньому 6 % від ВВП. Для країн ЄС цей показник в середньому складає 5 %. Торгівля транспортними послугами характерна практично для всіх країн і є одним з основних чинників, що сприяють прискоренню і поглибленню глобалізації.

У дисертації Марова І.В. здійснено теоретичний і методологічний аналіз стану транзитного потенціалу в системі стратегічного розвитку транспортного сектору України (стор. 33). Транзит представляє істотну частину (40,8 % в структурі зовнішньоекономічних вантажопотоків, які прямують через кордони України).

Аргументованість сформульованих положень, висновків і рекомендацій забезпечується комплексним відбором наукових підходів і методів, які були залучені для вирішення поставлених завдань. Для цього в дисертації використані статистичні, аналітичні та інформаційні матеріали, вітчизняні і зарубіжні публікації.

У дисертації обґрунтовано доцільність комбінованих перевезень для розвитку транзитного потенціалу (стор. 141).

Автором визначено шляхи забезпечення реалізації транзитного потенціалу України та розроблено методичний підхід до оцінки ефективності застосування контрейлерних перевезень (стор. 187).

Отримані теоретико-практичні результати дисертації відповідають об'єктивній реальності формування транзитного потенціалу України в умовах глобалізації світової економіки.

Висновки, що сформульовані в дисертаційній роботі, базуються на достовірних наукових та статистичних джерелах. Обсяг викладеного матеріалу є достатнім в обґрунтуванні запропонованих дисертантом висновків і рекомендацій. Крім того, вони апробовані автором на міжнародних науково-практичних конференціях, присвячених проблемам ефективного

функціонування транспортного сектору України. Положення, висновки і пропозиції повністю науково аргументовані, мають теоретичне і практичне значення та достовірні ознаки новизни.

Наукова новизна одержаних результатів. Основні положення дисертації, що визначають її наукову новизну, полягають у наступному:

сформовано:

- концептуальні засади реалізації транзитного потенціалу України на основі схем інтермодальних перевезень, які встановлюють стратегічні пріоритети і напрями, а також принципи запровадження інтермодальних перевезень;

удосконалено:

- структуру транзитного потенціалу країни на основі поєднання ресурсного, функціонального і цільового підходів і виділення трьох рівнів його формування (державний, територіальний, галузевий) з включенням трьох блоків: цільовий, функціональний і ресурсний;

- методичний підхід до обґрунтування шляхів структурно-якісних трансформацій транзитного потенціалу України з врахування екологічних наслідків інтенсифікації реалізації транзитного потенціалу України;

- методичний підхід до визначення ефективності структурних трансформацій транзитного потенціалу України задля підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо впровадження схем інтермодальних перевезень;

набули подальшого розвитку:

- сутність поняття «транзитний потенціал країни»;
- напрями зміцнення транзитного потенціалу України для забезпечення відповідності його рівня і якості пріоритетам стратегічного розвитку країни;

- організаційно-правові засади розвитку контрейлерних перевезень інтеграції національної транспортної мережі до європейської транспортної структури.

Отримані автором результати та надані пропозиції за умови їх реалізації сприятимуть покращенню ефективної реалізації транзитного потенціалу України в умовах глобалізації світової економіки.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації. Автореферат дисертації в стислій формі відбиває основні положення дисертаційної роботи, в повній мірі розкриває результати, що було отримано у процесі дослідження, ступінь наукової новизни розробок, зміст висновків та практичних рекомендацій за підсумками дослідження та є ідентичним дисертації за своєю структурою.

Структура, зміст та оформлення автореферату відповідають вимогам, що пред'являються до авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Оцінка публікацій. За темою дисертації у відкритому друку опубліковано 12 наукових праць, більшість з яких у фахових виданнях, в яких достатньою мірою розкрито основний зміст дисертації, висвітлено новизну наукових результатів. Публікації відповідають вимогам, які висуваються до наукових статей, в них визначено наукові задачі, методи їх вирішення й описано наукові результати. По матеріалах досліджень зроблені доповіді на конференціях і науково-практичних семінарах, які опубліковані в збірниках праць цих органів. Кількість опублікованих наукових робіт і їх об'єм відповідають вимогам, що відносяться до публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеню кандидата наук. Автореферат в повній мірі відображає зміст і структуру (є ідентичним) дисертації.

Дискусійні положення та недоліки. Відзначаючи в цілому достатній рівень наукових здобутків дисертанта, обґрунтованість переважної більшості результатів дослідження, існують певні недоліки.

1. При визначенні структури транзитного потенціал України, який здійснено на основі поєднання ресурсного, функціонального і цільового

підходів з урахуванням державного, регіонального та галузевого рівнів, доцільним було б обґрунтувати вибір складових структури (стор.45, рис. 1.6).

2. У табл. 1.11 (стор. 55) наведена оцінка конкурентоспроможності української інфраструктури, але було б доцільно надати характеристику даним, представленим в таблиці. Також не вказано, які з регіонів України отримали вищі локальні оцінки якості, що відповідають рівню розвинених країн Європи і провідних країн Південно-Східної Азії.

3. При характеристиці товарної і географічної структури експорту і імпорту України у табл. 1.2 (стор. 16), доцільно провести більш повний аналіз даних за статтями, що представлено, а не лише сільськогосподарськими товарами й харчовими продуктами (товари агропромислового комплексу).

4. Важливого значення набувають питання адаптації національної законодавчої бази до законодавчого поля ЄС в сфері діяльності транспорту. В роботі представлені положення з адаптації транспортного законодавства України з відповідними нормами законодавства ЄС, перелік міжнародних законодавчих актів щодо розвитку транспорту, а також дається перелік нормативної бази, що регулює вплив ТЗ на стан атмосферного повітря та ДСТУ на види палива, які залишаються застарілими і не відповідають сучасним реаліям. Але доцільно проаналізувати перешкоди щодо адаптації нормативної бази до вимог ЄС (с. 49).

5. Робота набула б більш досконалий вигляд, якби інформація про транспортні коридори України була б розміщена в додатках (с. 39).

Загальна оцінка дисертаційного дослідження. Дисертація Марова Ігора Володимировича «Реалізація транзитного потенціалу в системі стратегічного розвитку України» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, яке має теоретичне і практичне значення та характеризується науковою новизною. Результати дисертації розв'язують назрілу проблему ефективного управління транзитним потенціалом України в довгостроковій перспективі.

Отримані дисертантом основні теоретико-методичні положення і висновки чітко сформульовані. Проведене дослідження підтверджує належний рівень наукової зрілості та професійної підготовки здобувача.

Дисертація відповідає пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а дисертант Маров Ігор Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

**канд. екон. наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри
готельно-ресторанного бізнесу
Київського національного
університету культури і мистецтв**

О.В. Белякова

Підпис Белякової О.В. засвідчую.

**В.о. ректора
Київського національного
університету культури і мистецтв**

І.С. Бондар

*Відрук отримано 5 лютого 2015 р.
Внесено секретар СЗР 2 12.10.03
Т. В. Веліка*